

IOANNIS BAPTISTAE EGNATII VENETI IN C.

Suetonium Tranquill. Annotationes.

Non ab re futurum existimaui, quando hoc totum industria dicatum est à me bonis ac literatis uiris, si quos locos aut in melius emendaui, aut dilucidius explicauit, subnecterem, eosq; nullo maiore uerborum apparatu, aut copia publicarem: tum quòd nec ocij satis erat, longè maioribus districto: tum quòd ab ostentatione semper absui: quæ cum in omni re odiosa sit, tum in rebus paruis odiosissima esse iure solet. Accedit ad hæc, quòd doceri tantum lectores hoc tempore uolui, quos eò mihi æquiores futuros arbitrabar, quò maturius illos dimisissè, propterantes uidelicet, & in hæc, ut ex iusto timere uia-
tores ocij causa diuertentes.

EX D. CAESARE.

Forum de manubijs inchoauit, cuius area super H S. millies constitit. Tametsi Latini scriptores ad hanc diè corruptissimi magna ex parte sint: quedam etiã adeò obscura, ut nec ab eruditioribus intelligi queant: ea tamen pars, quæ
ad

ad numeros spectat, et corruptissima ad nos trāsfit, et nullis adhuc satis cognita, aut pcepta uideri poterat. Attulit aut huic malo opem primus (quod ipse sciā) Leonardus Portius, Vincentinæ nobilitatis præcipuū Leonard. decus, libello iā ab hinc quinquenniū huic uni rei de- Portius. finato: in quo summa breuitate, et diluciditate priscos numeros, argēti et auri usum apud ueteres, numismata, & eorum pretium ac noīa attigit. Quæ palma tātō illum illustriorē fecit, quātō res obscurissima illustrata eius opera plus negocij habuit. Quotus enim quisq; ex ijs, qui humaniores literas profitentur, fuit, qui rem tam perplexā attingeret? Quis, cum ad hanc partem uenisset, aut codicū fidem non requireret, aut rem omnem planè non dissimularet? Sed nec ipsi autores satis constantes erant: et notæ, rerumq; uocabula sic uel corrupta, uel perplexa, ut desperata semel re, iam neglectui haberetur, patrocinate sibi adinuicē multorū incitia: quæ tacito præiudicio summam causæ difficultatem pretendens, Areopagitarū more in centum annos rem acquirendam pronunciarēt, ut huiusmodi cunctatione nec ipsa se proderet, & differēdo inexplicabile negocium relinqueret. Nos igitur, ut ingenuè fateamur, Portium secuti, mille H S. non millies, legendum existinamus: quoniam ea summa fidem omnem excedat: nam si millies H S. legas, erit tāta pecuniæ uis profusa, ut iniri ratio uix possit. Sed

et à Plinio dissentiet, qui de hac Cæsaris magnificentiâ loquens, ita scripsit: Pyramides regum miramur opera, cū solum tantū foro extruendo HS. mille ducentis Cæsar Dictator emerit, hoc est, XXXM. aureorum nostratium. Qua de ratione aliâs inferius.

Idem Tranquillus sic de triumpho Cæsaris scribit: Ascenditq; capitolium ad lumina, XL. elephantis dextra atq; sinistra lychnos gestantibus. Nos pro lychnis, lychnuchos substituiimus, et ueterum codicum fidem secuti, et uim uerbi. Primum enim usitatum hoc Græcis est uerbum, Athenæi auctoritate, quæ lucernam significet, uel Alexidis Comici poetæ testimonio Midone:

ὄρε πρῶτ' ἐνδῶν μετὰ λυχνούχῳ περιπαθῆμ
ἢρ τις κινδ' ἐμῶν τ' ἀκτιύλωι. (τῆς νυκτός,

Hoc est,

Qui nocte lychnuchum ambulans gessit manu,
Profectò digitis plurimum is cavit suis.

Nec Lucretius aliud inuuit pulcherrimis illis uersibus.
Si non aurea sunt iuuenum simulachra per aedes,
Lampades igniferas manibus retinentia dextris,
Lumina nocturnis epulis ut suppeditentur,
Nec domus argento fulgens, auroq; renidet,
Nec citharis reboant laqueata, aurataq; templa.

Hæc uerò nominum forma usitata Græcis: unde ceruchon, sceptuchon, ophiuchon. iam et C. Pli. lychnuchos

nuchos penfiles dixit, quod & Hermolaus noster ag-
noscit, uetere etiam lapide de suffragante hoc titulo: Pa-
thei cum suis parergeis, et Cupidines duo cum suis lych-
nuchis. Quod monumentum cum primus obseruasset
Politianus, uir eruditione multa, tranquilli locum pri-
mus (ut opinor) emendauit, quare Crinitus docti &
probi uiri officio functus, ueteri possessori fundum
uendicauit, non multorum more.

Conuentibusque peractis Rauennę sub-
stitit. Citantur à commentarijs in ostentationem ue-
terum auctoritates, nec tamen satis eruditę adhuc (quod
sciam) quid sit peragere cōuentus explicant. Nos ne
non omnia cōmuni demus utilitati, peragere conuen-
tus nihil aliud esse contendimus, quàm iurisdictionē
legitimā absoluerē per oppida ad id destinata: quę
quando in ea statis temporibus cōueniretur à prouin-
cialibus causa iuris sui persequendi, conuentus dice-
rentur: representant autem hunc morem anno uer-
tente religiosi fratres, capitula appellantes: repre-
sentant etiam maximē omnium Galli parlamentis etiā
quatuor institutis, quorum precipuum urbis amplitu-
dine & autoritate Parrhiensi habeatur. Iam & ue-
terum fūere uxorię stipulationes, quę conuenire in
manum per cōemptionē dicerentur, de quibus aliās.

Peragere
conuetus

Quid illud, quod postea sequitur? Sed ante ali-
as dilexit Marci Bruti matrem, cui & pro-
ximo

ximo suo consulatu sexagies HS. margaritam mercatus est. *Quæ summa centum quinquaginta millia nostrorum aureorum facit, quâdo ille Cleopatra unio centies HS. æstimatus sit, id est, aureis ducentis quinquaginta millibus nostratibus.*

Vniones.

Sequitur non longè ab hinc locus, ut maioris corruptionis, sic etiam industriæ, cum hæctenus ita sit lectum: Sed maximè dilexit Cleopatram, cum qua & cõiuiua in primam lucem protraxit, & eadem naue, thalamo que penè Aethiopia tenus Aegyptum penetrauit.

**Thalamæ-
gus.**

Vbi pro Thalamoq; Thalamægo legendum esse, nulli dubium esse possit. Est autem thalamægus nauis à Philopatore Aegyptio Rege primùm fabricata, qua Nilum, & Aegypti fossas nauigaret, eo usu, ut intra thalamum in regia sibi esse uideretur: magnitudine semistadij, latitudine cubitorum triginta, & amplius: non longis nauibus, nec rotundis omninò similis: prora puppi que duplici, fundo lato plano que, quali forma fluiuatiles sunt ferè omnes. Strabonis interpretes thalamiferas naues hæc appellauit, quibus Aegyptij frequenter uterentur solatij causa. Vistur & Venetijs in patria nauis, huic Aegyptiæ persimilis, cui Bucentauro est nomen, qua princeps & Senatus uehi solent occursum principibus uiris, augustissima specie. Plinius septimo, uittata nauis meminit,

**Thalamæ-
feræ na-
ues**

**Bucentau-
rus nauis
Veneta.
Vittata
nauis.**

quam

quã Græci, & Sophocles in primis (uti opinor) $\alpha\omega\iota$
 $\mu\lambda\omicron\varsigma\delta\lambda\omicron\upsilon$ dixere, quæ & ipsa maiore ornatu spe-
 ctaretur, qua ferunt à Dionisio Platonem exceptum,
 honoris gratiã.

Nec illud omittendum est, in quod sædissimè lapsi
 sunt interpretes unius literæ additione: ubi enim a-
 quilifer legendum erat, aquilifero legerunt, sensu nul-
 lo, pariter & inepto. Tu itaque ita leges: Vt aquilifer
 morãti Cæsari cuspide sit minatus: eo
 sensu, ut cum Cæsar inclinatam asiem restituere om-
 nino uellet, tanta constantia fugientibus obstiterit,
 ut aquilifer detinēti cum Cæsari cuspide sit minatus,
 & alter in manu detinentis signum reliquerit.

Illud est quod commentarij aut non obseruaue-
 runt, aut minus intellexerunt, ubi de auro promerca-
 li Tranquillus agit, occupato altero ex his in ui uer-
 bi explicanda, nec sensum satis attendente. Quid igi-
 tur est quod Tranquillus dicat tanta auri copia abun-
 dasse Cæsarem, ut ternis millibus nummum aurum
 promerciale per Italiam, prouinciasq; diuenderet? an
 quaternis millibus legendum est, ut argenti propor-
 tio ad aurum decupla fuerit? quaterna enim millia
 nummum argenteorum, centum aureos nostrates ual-
 lent, non tamen solidos, id est, dempto lagio, ut uer-
 bum hoc usupem uulgare: an ternis omnino milli-
 bus tuare? ut hac ratione tria nummum millia se-

Aurum pro
 merciale.

642 ANNOT. IN C. SVE. TRAN.
ptem libras, & scilicet conficiant, id est, septuaginta
ta quinq; Venetos aureos, ut tantam auri vim ex Gal-
licis spolijs Romæ inuestam putes, ut auri pretiū im-
minueretur, argenti cresceret. Nostra autem atate
auri mirum in modum creuit pretium, ut propè Plin-
ianam analogiam æquet, qui eam proportionem ar-
genti ad aurum facit, quæ est quindecim ad unum,
cū iusta uideatur ea, quæ est duodecim ad unum.

Veteranis legionibus, quæq; sequuntur. Hic
locus mutilatus uideri potest, uel Appiani lectiōe: ille
nanq; de Cæsare Dictatore loquens: Statim, inquit,
post triumphum quæcunq; exercitui pollicitus fue-
rat, ampliore adhuc pecunia exoluit: militi drachma-
rum Atticarum quina millia, turmæ ductori bis toti-
dem, tribunis militum, equitibusq; duplo maius, ad
hæc singulis ex populo minam unam Atticam. Hæc
Appiani uerba dissentire à Tranquillo maximè ui-
dentur, non q; in populi congiario non conueniant:
mina enim Attica, id est, argentea libra Romana qua-
dringentos nummos H. S. ualet, id est, denarios cen-
tum: reliqua adeò discrepant, ut quod Appianus qui-
na millia drachmarū militi data à Cæsare dicit, equi-
ti duplo maius, Trāquillus de pedite reticeat, de equi-
te non conueniat: nā ex Appiani sentētia dena millia
drachmarum data equiti necesse est, quæ Tranquillus
ad sena millia reducit. Nec mirū uideri debeat, quod
de

IO. BAPT. EGNATII 643

de magnitudine militaris donatiui referimus, cum Plutarcho autore Antonius triumphum quina millia drachmarum singulis militibus post aciem Philippensem dederit.

Inoleuit & ille iam pridem error Tranquilli comicibus, nec satis à commentarijs animaduersus, ut ubi Attilij Electra citatur, Accij legeretur. Fuit autem uetus comædiarum scriptor hoc nomine satis celebris, quem tamen ut duriusculum Cicero in epistolis ad Atticum incesit. Sed & Licinius scriptorem ferreum appellare solitus est, quòd dum tragædias ex Sophocle in Latinum uerteret, duriosem se præstaret, scripsit autem hic Electram ex Sophocle, unde carmina illa in interfectores cantata Træquillus scribit. Volcatius Sedigitius Attilium poetam comicum maximè laudat, qui nescio an hic fuerit.

EX AVGVSTO.

Senatorum censum ampliauit, ac pro octingintorum millium summa duodecims HS. taxauit. Ingenui, inquit ille, est hominis, fateri, per quem didiceris: & me hercule hunc locum perobscurum, nec ulli, quod legerim, cognitum, Budæus ex Gallia uir à secretis regis primarius feliciter attigit, cuius eò libentius mentionem facio, quòd annotationibus suis in Pædectas antea satis celebris,

244 ANNOT. IN C. SVE. TRAN.

uel translationibus quibusdam Plutarchi nobilis, nuper editis quinque de aſſe & partibus eius libris adeo clarus euasit, ut non poſſit non ſummoperè ab omnibus commendari: qui duodecies H S. et centies & millies diſſerre plurimum à duodecim, centum, & mille docuerit, cuius ſententiam eo libentius ſequor, quòd non minus doctrine præ ſe fert, quàm candoris. Erit hic ægitur ſenſus, ut Auguſtus princeps ab octingentis H S. quæ ſumma antea cenſus erat ſenatorij, ad mille ducenta reduxerit.

Stephanionem Togatarium. Vide ne multo melius Tagatarum legas, et intelligas actorem, ſiſitata loquendi figura, & latina.

Famofſi libelli.

Etiam ſpartos, de ſe in curia famoſos libellos nec expauit. Famofſi libelli qui, qualæſue ſint, quæue affiendi poena, qui eos faciunt, iuriſcõſulti libro Digeflorũ XLVI. illud ex eorũ leſtione non prætermiſerim. Verba Vlpiani ſunt ex eodẽ libro: Hæc autem ſunt ferè, quæ ad infamiam alicuius fiunt, ut puta. ſi quis ad inuidiam alicuius ueste lugubri utatur, aut ſqualida, aut ſi barbã dimittat, uel capillum ſubmittat, aut ſi carmen conſcribat, uel proponat, uel cantet aliquid, quod pudorem alicuius lædat. Sed & Pauli uerba ad hanc rem ſpectantia, qui a digna memoratu ſunt, ſubnectã: Eum qui nocentem infamauit, non eſt bonum & æquum infamari: peccata

enim

enim nocentium nota esse, & oportere & expedire.
 Primus autē Augustus cognitionem hanc sub specie
 legis eius, quæ de læsa maiestate querit, exercuit.

Tiberium in foro lege curiata adoptauit.
 Parco libenter uiuentium nominibus, libentius autem
 mortuorum. Citantur namq; à commentarijs passim
 autores, qui curiata legis meminerint, nec tamen quod
 illa sit, tandem explicatur. Tu ex selectis nostris in
 Ciceronis epistolis, quæ primus ipse (quod sciam) edid-
 derim, pete: nec enim iniucunda fuerint.

Verum adhibito honoribus modo, bisfa-
 riam laudatus est, pro æde D. Iulij à Tibe-
 rio, & pro rostris ueteribus: sic hætenus omnes. ^{Sub uete-}
 Tuita castigabis, & pro rostris sub ueteribus. ^{ribus.}
 locus erat in foro, quemadmodum & sub nouis. ^{Sub nouis} Vtri-
 usq; autem loci meminerunt ueteres autores. Plini.
 lib. 35. Hinc & ille locus Marci Crassi agentis sub ue-
 teribus. & inferius: Mæniana, inquit, operiebat Sera-
 pionis fabula sub ueteribus. Plautus: Sub ueteribus ibi
 sunt, qui dant quiq; accipiunt scenore. de loco autem
 qui sub nouis dicebatur, Marcus Varro, Sub nouis,
 inquit, dicta pars in foro ædificiorū, quod uocabulum
 eius peruetustum, ut nouæ uia, quæ uia iam dudum ue-
 tus est. Linius quoq; filiam Virginius seducit ad nu-
 tricem prope Cloacinam, ad tabernas, quibus nunc
 nouis est nomen.

646 ANNO. IN C. SVE. TRAN.

Legauit populo Romano CCCG.M. Tribubus XXXV. HS. Prætorianis militibus singula millia nummorum. Hic locus, qui Augusti principis legata continebat, admonere quemuis uel oscitantem poterat, maximam esse summam pecunie, que populo, que ue plebi Romanæ legaretur: nam populo, id est, patribus, equitibus, & honestioribus plebeijs (hoc nomine hosce contineri, uel illa usitata loquendi forma, Senatam populumq; Romanum, ostendere potest) legatum ab Augusto CCCC.M. HS, id est, decies centena millia aureorum nostrorum, quod nos millionum dicimus: plebi autem, id est, infimis planè hominibus, et mēdicioribus XXXV. id est, octoginta septem & amplius aureorum nostratum, quod & Taciti uerba in primo historiarum planè significant, cum scribit legata nō ultra ciuilem modum, nisi quòd populo & plebi CCCC.M. XXXV. prætorianorū cohortium militibus singula nummū millia: legionarijs autem cohortibus ciuium Romanorum trecentos nummos uiritim dedit. Quin etiam illud quod sequitur: Profectus nō plus peruenturum ad heredes suos, quàm millies & quingenties: si ad summam nostram deducas, facient tricies octies & quin quagies millia aureorum nostrorum: quamuis XX. proximis annis ex amicorum testamentis percipisset

pisset trecenties milles: id est, triginta & amplius millionia.

Prius quàm ab Augusto principe salubri magisq̃ ambitioso discedat oratio, facturum me operæpretium existimavi, si cursim legionum numerum, & prouinciarum presidia, reges, socios imperij amplitudinem ex Taciti historiarum libro quarto hic adnecterem, ut diligentioribus etiam satisfiat. Ille igitur in hunc sensum: Italiam binæ classes infero superoq; mari utraq; præsidebant: Misenensis et Rauennas: sed et rostratae naues ad Actium captæ, eam partem Italiae tuebantur, quæ in Galliam Narbonensem uergens Alpes maritimas, & Forouidientem coloniam spectat: legiones autem iuxta Rhenum, quæ Gallos, Germanosq; coerceret octo: robur ferè imperij, cùm Hispaniæ tres tantum haberent, & Africa quoq; nisi quæ Iuba rex Mauros dono acceptos regebat, duas habuit, Aegyptus totidem: quicquid uerò terrarum tractus mari nostro, & Euphrate amne cingebatur, uastoq; terrarum sinu ambiebatur, quatuor legionibus parebat, regibus Hiberno & Albano socijs. Hinc rursus Europa qua Thracia, & Illyricum magna ex parte protendebatur ad Danubij ripam, sex legionibus attinebatur: hoc ordine ut Pannonia duas, duas Mœsi, totidem Dalmatiæ haberent, cum in urbe proprius miles Latio Hetruriæq; ferè delectus, duodecim cohortes,

648 ANNOT. IN C. SVE. TRAN,
tres urbane, nouem prætoriae suis castris attineren-
tur, ut interim per provincias iloneas sociæ aliæ, &
cohortium auxilia non decissent, uriante earum nu-
mero ex rerum usu: erat igitur triplex classis para-
ta, legiones autem numero septem & uiginti, præter
auxilia ferè sociarum gentium, ac regum totidem.

EX TIBERIO.

Clemens
seruus A-
grippæ.

NAm & seruus Agrippæ Clemēs no-
mine. De hoc Clemente sic ferè Tacitus se-
cundo: Audacia seruitij propè ciuilia arma desump-
pta, cum Agrippæ Posthumi seruus Clemens nomine
in Planasiam uectus Agrippam inde abducere, atque
ad Germanicos exercitus comitari statuisset, sed o-
nerariæ nauis mora præuentus interfecto statim A-
grippa, cineres eius furatur, seseq; intra Hetruriæ se-
creta abdens, Agrippam esse simulat, cui nec forma,
nec ætate ab similis erat. Qui rumor per Italiam uul-
gatus, cum ancipitem, anxiumq; Tiberium maxime
haberet, tandem per Salustij Crispi clientes duos uin-
ctus ad Tiberiū ducitur, à quo interrogatus quomo-
do Agrippa factus esset: & tu, inquit, quomodo Cæ-
sar? quem Tiberius clam necari iussit, nec de autori-
bus amplius quesitum.

Percennius

Et duplex seditio, in Illyrico & Germa-
nia. Seditionem in Illyrico, autore Tacito, Percen-
nius quidam theatralium operarum dux mouerat

acera

acerrimam, cū milites in singulos dies singulos denarios peterēt, cū antea denos asses accipere cōsueisset: peterent etiā, ut XVI. annus stipendiorū finem faceret, nec ultra sub uexillis haberetur, neue in alia castra tralato militi, pr.emiū pecunia solueretur, quando pr.etoriani qui binos denarios acciperēt, post sextum decimum annū militia defungantur, nec tamen tantum periculatorū, aut laboris adirēt. & paulō pōst: Tiberium latitantē, & ad singula pauit antem, nunciij frequētes perpulēre, ut Drusum filiū cum primoribus ciuitatis, et cohortibus pr.etorijs dimitteret, qui profectus et uariē iactatus, uix tandē militū animos Perennio & Vibuleno autoribus cassis leniuit: relictis enim castris in hyberna cōcessere. & mox idē autor addit: Eadem causa Germanicos exercitus eodē serē tēpore turbauit, petebant et illi missionē & pr.emia. Nec prius sedari animi corū potuēre, q̄ uicena stipendia meritis missio sit data, qui sena dena, exautorati. Quinetiam miles in seipsū seuijt, neq; nō in ipsū Germanicū, donec ablegata Treuiros Agrippina uxor animos corū mutauit, sic inferioris exercitus Germanie placatus, superioris miles maiore mole, quo grauiora in cēturiones, in legatos P. R. ausi fuerāt: nā Munatiū Plancū aggressi, qui legatus à Tiberio uenerat, nō prius dimisere, q̄ ille aquilā cōplexus, religioē se tueretur, ac ni Calphurnius centurio subsidio affuis

set, raro etiam inter hostes exēplo legatus P. R. in castris, deorum aras suo sanguine maculasset, Eos tandem Germanicus cōtracto exercitu, cum pararet inuadere, contumaces, literis prius ad Cecinnam misissis admonet, sibi consulant, & resipiscant: quod nisi faciunt, & autores seditionis tollant, uenturum se cum exercitu, & usurum promiscua cæde. quæ litera occultè signiferis, & aquiliferis lectæ perpulcè legatum, ut statueret tēpus cædis: scuitumq; passim, quasi civili bello in fontes & ignaros, nec satis noscentes, quod cædis initium, aut quæ causa, qui ue finis foret, donec castra ingressus Germanicus oratione habita, cum satis expiatum diceret, eos in hostes duxit, unde piaculum furoris sumerēt, & hostes Romani populi cædendo, & uulnera impijs pectoribus accipiendo. Hæc pluribus ex eo autore addenda curauimus, quò tota hæc pars clarior, illustriorq; fieret.

Libonē ne quid in nouitate acerbius fieret. Is Libo è familia Scriboniorū fuit, unde & Scribonius cognomine dictus, qui per Firmiū Catū Senatorem amicitia simulata deceptus, cū magos super imperio cōsuleret, & Chaldæorū promissa, somniorūq; interpretes scrutaretur, dū proauum Pōpeium, amatam Scriboniam Augusti uxorem iactat, per eundem Catum post plures testes repertos, qui conscij forent, ad principē defertur, maximè Iunij cuiusdā iudicio, qui

qui tentatus fuerat, ut umbras infernas carminibus elicret. Ipse igitur Libo, cum Tiberius eum blandè interim appellaret, non uultu, non uerbis commotior, quin etiã cõuiuio adhiberet, & prætura ornaret, tandem Senatus iudicio condẽnatus, seipsum, cum omnia prius tentasset, apud Tiberium necauit, factumq; S. C. ut mathematici italia pellerentur. Idẽ Tacitus 2.

Q. Haterio, is consularis uir, in Senatu decreti Q. Haterius. faciendi autor fuit, ne uasa auro solida ministrandis ciuias. bis fierent, neue serica uestis uiros scẽdaret: qui familia senatoria ante excessũ Tiberij decessit, eloquentia quoad uixit, celebrata, cum tamen exigua scripserit, quippe qui impetu magis, quã cura ualeret: nam ut in alijs studium ac meditatio plurimum ualeat, sic Haterij profuens illud, ac canorum cum ipso obiit.

Religiosas uestes cũ instrumento omni comburere. Qui uestas legendum admonent, nimis anxie, ne dicant superstitiose rem satis apertam in disquisitionem uocant.

Aboleuit & uim moresq; asylorũ, quæ usquam erant. Commentarij ex ijs, quæ uidere, legereq; potuerũt, non pauca. Nos ex codẽ Tacito omnia pleniora faciamus. Ille igitur tertio in hunc serẽ sensum: Cũ cresceret Græcas per urbes licẽtia asyla cõstituendi, quæ seditiones in dies alerent, placitũ est ut singula ciuitates iura, ac legatos mitterent: & cũ multi

652 ANNOT. IN. C. SVE. TRAN.
multi uenissent, qui summo studio certarēt, fesso Sena-
tu eorū multitudine res ad consules relata, factūq;
S.C. quo modus p̄scriptus singulis est. iussitq; ipsis
in tēplis aras facere, neu religionis p̄textu turbu-
lentissima natio seditionibus fomenta p̄beret.

Rhascu-
poles
Thrax.
Marabo-
dum
lus Sue-
mus.

Maraboduum & Rhascupolim. De Rha-
scupoli Thrace ex eodē Tacito copiosius hauries. Is
aut̄ Maraboduus diu apud Sueuos rerū potitus, ma-
gna apud suos gloria, mox Catualdæ iuuenis inter
Gotthones nobilis, ui pulsus, ad Cæsaris misericordiā
fugit, transmissiq; Danubio magnifica de se in Sena-
tu oratione habita, qua se Pyrrho & Antiocho regi-
bus æquaret. Rauennæ inglorius consenuit, nimia ui-
uendi cupiditate imminuta uetere gloria.

Afello Sabino HS. ducenta. Hęc summa
quinq; millia aureorum nostratium ualet.

Atalante tabulam, in qua Meleagro illa
ore morigeratur, legatā: ut si offenderetur,
pro ea decies HS. acciperet. Decies HS. nō de-
na sestertia significant, sed decies centena.

Publicè munificentia bis omnino exhi-
bit, proposito millies HS. Hęc summa quinq;
& uiginti centena millia facit nostratia, id est, duo
millionia, & dimidium.

Satis constat Cn. Lentulum augurem. Is
Cn. Lentu-
lus Augur est Lentulus, qui consularis uir triūphalia ornamen-
ta de

IO. BAPT. EGNATII 655

ta de Getis retulit: primò pauper, dein adeò opulens, opibus innocenter comparatis, & modeste habitis, ut quater millies sestertium possederit.

Condemnatam & generosissimã fœminam Lepidam in gratiã Quirini consularis prædiuitis, & orbi. Tacit. 3. At Romæ Lepida Aemilia familia nobilissima, L. Syllæ, & Cn. Pompeij proneptis, defertur ad principem supposuisse partum Quirino cõiugi, quinetiam obiecta adulteria, & uenena, consultiq; Chaldæi de Cesare. Tandem dånata illa magna Quirini inuidia, prægravate Tiberio, sed dissimulante, aquaq; et igni interdictum, bona cū publicari deberent, ne publicarentur Scauri gratia factum, qui filiam ex Lepida genuerat. Et paulò post: Celebratũ est Sulpitij Quirini funus exequijs publicis. Tametsi nihil ille ad Sulpitiam familiam pertineret, qui Lanuuij ortus modicis parentibus & opibus, militia clarus, et uehemens ingenio, cõsulatum sub Augusto meruerat: mox Cilicũ castellis expugnatis, triũphi insignia meritus, C. Cesaris in Armenia comes & Tiberij cultor, dum Rhodi ageret, hinc principi charus, præpotente senecta, sed apud populum accusatione Lepidæ & sordibus inuidiosa.

Cn. Piso.

Enã causam mortis fuisse ei per Cn. Pisonem legatum Syriæ fuisse creditur. Is Piso Germanico datus est à Tiberio comes & legatus, qui

qui cum Plancina uxore adedò apertè similtates cum Germanico exercuit, ut repertæ sint reliquæ solo, ac parietibus cruta humanorum corporum, tabulæ etiam plumbeæ, quæ deuotiones ac carmina in Germanicum continerent, donec accusantibus Trione & Veranio, accerrimè autem omnium Vitellio iudicio Senatus dānatus est, magis assentiente Tiberio, quàm approbante. Piso post damnationem domi iuentus, perfoſſo iugulo, iacente humi gladio, concessa Plancinæ uxori incolumitate ob preces Augustæ, et filio in deceni annos relegato. Diuersus ab hoc fuit L. Piso, qui curator urbis sub Tiberio principe fuit, biduo, duabusq; noctibus per potationē consumptis clarius: cuius (nisi fallor) constantiam & autoritatem in Senatu maximè Tacitus commendat.

L. Piso.

Statuæ quidam Augusti caput depresso rat. Tu emendato dempserat. Idem Tranquillus in Caligula: Diuinam maiestatem asserere sibi coepit, datoq; negotio, ut simulachra numinū religione et arte præclara, inter quæ Olympij Iouis apportarentur è Græcia, quibus capite dempto suum imponeret.

Seianum res nouas molientem, is eodem Tacito genitus Vulsinijs est, patre Scio Strabone ea gente Romano, & à prima iuuenta C. Cesari Augusti nepoti percharus. Aduersa fama quasi Apitio stuprum corporis uendidisset, mox defuncto C. Cesario,

re,

re, Tiberio miris artibus insinuatus, adeo principem sibi obnoxium fecerat, ut callidissimum et obscurissimum alijs, sibi uni incautum reddiderit: laboris patiens, audaciæ nimie, simulator iuxta & dissimulatoꝝ, pro pudore, quem palam ostentaret, immensa opum libido, nec minus criminando, quam adulando principi, & largitione ac industria interdum acceptus. His artibus sene circumuento, primò Drusum Tiberij ueneno tollit, dato per Lygdum spadonem, uxore etiam Liuia auxiliante, quæ illi per stuprum cognita fuerat: inde in Agrippinā & eius liberos cõuersus, tacitis eam criminationibus inuoluit, ut tandem relegatam Tiberius interfici iusserit cum Nerone filio, donec ille ijsdem petitis artibus cū filijs enectus sit, quorum corpora in Gemonias sint abiecta.

Nam Charidem Tu Chariclem emendato, Charicles
de quo sic Tacitus: Erat medicus arte insignis, nomine Charicles, magis ad consilium, quam ad usum medicinae, quam princeps omnino negligeret, familiaris. Is ueluti negotium suum curaturus, dum comæatum petit, uenas pertentat, nec fessit Tiberium, qui offensus ac eò magis iram dissimulans, instauri epulas iubet, easq; protraxit, quasi honori proficiscentis amici id daret.

Pars terram matrem. Perbellè faciunt uerba Plinij ex secundo ad hunc Tranquilli locum, quæ & subnectens

656 ANNOT. IN C. SVET. TRAN:
subnectenda censui: Sequitur terra, cui tantum nomē
præcipue uenerationis inuidimus, matrem appellan-
tes: cuius numen ultimum iam nullis precamur, rati
grauē nimis ac noxium, ac si nesciamus irasci nunq̄ so-
lere, quæ sola nato: homines excipiat, exceptos aliat,
& editos sustineat: nouissimè, cum cætera nos omnia
deseruerunt, una adhuc complexa uisceribus suis tan-
quam à reliqua natura neglectos retinet, nunquam
efficacius pietatem maternam ostentans, quàm cum
sacros nos morte etiam faciat.

EX CALIGVLA.

Legiones uniuersas excessu Augusti nū-
lato. Satis constat eodem Tacito, cum impe-
rium Germanico omnes assererent concionāti, illum
quasi scelere suo contaminatum præcipitem tribuna-
li desiluisse, ferrūq; in pectus adegisse, ni proximi
sublatam in uulnus dextram retinuisent, tametsi nō
desuerint, qui hortarentur ut feriret, quin etiā Claudi-
dius quidam miles strictum gladium obtulit, addens
uteretur eo, qui acutius penetraret. Verū composita
ta seditione, in Germaniam ducto exercitu, bis acie
Germanos uicit. Varianos milites sepulture mō-
Arminius German⁹ dat. Arminiū præcipue apud Germanos fāme prop-
ter cesum Quintiliū cum legionibus adeo fatigat,
ut liberator ille Germaniæ pulsus, profugusq; tandē
propinquorum insidijs petitus occubuerit.

Omnes

Omnes Germanico corporis, animiq; uir ^{Germani-}
^{ci laus.}
 tutes. Nihil dici uerius potuit: nā prater summā eru-
 ditionem, ingeniumq; ad poëticen etiam factum, sum-
 ma in eo comitas erga socios fuit: in hostes mansuetu-
 do, quos uicisse, et ad pœnitentiā uersos satis habuit.
 His accedebat forma corporis egregia, uisu, audituq;
 iuxtā uenerabilis. Dū fortune imperatorie maiesta-
 tē retinet, inuidiā tamē & arrogantia cuitaret. Qua-
 re nō Romanorū solū ingēti luctu, sed prouinciae, et
 circūiacentium populorū et hostiū decepsit. Tacitus.

Cordi Cremutij. Tacitus: Cornelio Cossō, &
 Asinio Agrippa Coss. Cremutius Cordus postulatur
 nouo, ac tunc primū audito crimine, quōd annalibus,
 quos ediderat, dū Brutum Casiumq; laudat, Romano-
 rum ultimos eos appellasset. Accusatores autem erāt
 Satrius Secundus, & Pinarius, ex intimis Seiani, que-
 res exitiabilis reo erat. Cremutius igitur cū se corā
 Senatu defedisset, inde egressus uitā abstinētia finijt
 censuere patres libros per ædiles cremandos. Sic dū ^{Cremutij}
 ingeniū Cordi puniūt, maiorē illi gloriā astruxere. ^{Cordi}
^{mors.}

Cum lege Luciana apparatus circi. Emen-
 dauimus ex codice manu scripto, cū elegantiam ap-
 paratus circi prospicere pauci ex proximis incenia-
 nis possent: magna commentariorum socordia, qui
 rem non aduerterint.

Datoq; negotio, ut simulachra numinum

Tt reli-

658 ANNOT. IN C. SVE. TRAN.
religione & arte, inter quæ Olympici lo-
uis apportarentur egregia. Par error cum supe-
riore: Quis enim non uidere potuit non egregia, sed
è Græcia legendum?

Quin & subinde iactabat exquisitum
semel fidiculis de Cæsonia. Et hic uidere debu-
erant, se uel non semel legendum, uel semet, id quod
codices manu scripti habeant.

Vicies ac septies millies HS. Tiberij
Cæsaris. Hanc summam ingentē, ac supra fidem es-
se nemo dubitare potest, qui Tiberij principis tena-
citatē, & opes imperij Ro. per tot annos ab eo con-
gestas, et prodigum Caligula ingenium aestimare non
uelit. Vicies igitur septies millies HS. si ad numisma
nostrum rediges, sexagies septies millies mille aure-
os nostrates facit. Græci sex millia septingentas, &
quingenta myriadas aureorum dicerent.

Nec dicendi finem factum, quoad trede-
cim gladiatores HS. nonagies ignorati ad-
dicerentur. Hunc locum dum imprimendum curarem,
non satis aduerteram: nunc licendi finem factum, scri-
bendum admono. Quid sit autem liceri, & quo sen-
su hic accipi possit, nemo non (ut opinor) statim ad-
uerterit, nonagies autem HS. est summa pecunie no-
stratis ducenti uiginti quinque mille aurei Veneti.

Cassius
Chærea.

Cassius Chærea. Hic ille est, qui centurio Ger-
manici

manici exercitus, seditione, quam mouerant excessu Augusti nunciato, cum eum peterent ad mortem milites, uti reliquos centuriones, audacia singulari per medios ferro sibi uiam patefecit, unde et salutem adeptus est, magna centurionum aliorum parte caesa.

EX CLAVDIO.

Legatoq; nō amplius, q̄ octingentorū HS. profecutus. Multi uel apud hunc unum autorem erant loci, unde admoneri poterant differentiae in numeris, nisi planè conuierent: nam hic octingenta sestertia modicum legatum Augusti principis apparet: plus aut̄ uicies HS. quod infra à Tiberio legatum dicat: multo aut̄ plus octogies HS. quod initu noui sacerdotij coactus est impendere, ex quo ad tantam rei familiaris angustiam decidit, ut in uacuum lege praedatoria uenalis diu pependerit.

In delibatorio. Adeò iam notum esse poterat, quid diribitoriu sit, aut uide dictū, ut qui delibatorio legant, parum certè uidisse dici iure possint: nam & Dion in historijs Latinū nomen hac appellatione dixit. Iā uerò & diribitores pro diuisoribus pecunia-
rum Ciceroni notius est, quod explicari latius debeat. Diribitoriu.
Est aut̄ diribitoriu publicae aedes in quibus exercitus
recenserentur, & stipedia militibus diriberetur, id est
distribuerentur, in quibusdā Italiae locis etiā usitate.

Constituit pro conditione cuiusq; ciuis

uacationē legis Papiæ Poppææ. Quæ lex esset Papiæ Poppææ, undēue dicta, mox planius: Illud interim admonere lecturos hæc uolui, corruptam hætenus Tranquilli lectionem uno alteroue loco simili, nec legem Pompeiæ legendum sed Papiæ Poppææ iunctim, in quo non possum non mirari negligentiam multorum, qui sine testibus in causa dubia & incerta in forū descendant. Fuit igitur Poppæus Sabinus consularis, ac triumphalis uir insigni memoria auus maternus Sabinæ Poppeæ. Vnde illa etiā dicta Poppæa nam patrem Olliū honoribus nondum functum amicitiam Seiani sub Tiberio peruerterat. Hic igitur sub Augusto principe legē seuerissimā de maritandis ordinibus tulerat, qua sexagenarij tantum non tenerentur, cui capiti postea à Claudio abrogatū infra Traquillus asserat. Hæc autem iunctim Papiæ Poppææ dicta uidetur, quæ cum Papius legem contra adulteros tulisset ac de matrimonijs etiā sanxisset, cuius & Augustinus præter alios meminerit, Sabinus Poppæus eandem retractarit, grauioribusque poenis additis, sanxerit frequentanda matrimonia. Vnde & lex postea à primo autore Papiæ dicta, postea de Sabino Poppæo Papiæ Poppææ iunctim appellata est, quæ senior Augustus post Iulias rogationes in citandis cælibum poenis, et augendo ærario sanxerat. Hæc uerò legē Tacitus frequenter citat, maxime in tertio. Admoneri etiā poterant

Sabinus
Poppæus.

rant saltem infra legem hanc non de ciuitate, aut ali quo iure alio q̄ de maritandis ordinibus agere, cum Tranquillus dicat capiti legis abrogatum à Tibe- rio, quasi sexagenarij generare non possent. Cæterū instituti nostri non est, acrius aliorū errata castiga- re, & eorum maximè, qui in Tranquillum scripsere cōmentaria, quorum alter adeò breuis est, ut etiā in- tra commentarij leges constiterit, alter adeò redun- dans, ut fabulari sæpe uideri possit: ita fit, ut aliud agendo malè interdum agat: uerū ipsi uiderint.

Capiti Papiæ Pompeiæ legis, Idem error, atq; ideo ad superiorem normam redigendus.

Aulo Plancio etiam orationē decreuit.

Hic est ille A. Plancius, qui consularium primus Bri- tanniæ prepositus est, bello egregius: is redacta pau latim in prouinciæ formā proxima insulæ parte Os- storio Scapulæ imperium decedens reliquit. Cuius et Tacitus meminit, sed & Tranquillus in Vespasiano, duas ualidissimas gentes, superq; uiginti oppida, & insulam Vectem Britannæ proximam in iditionem redegit, partem Auli Plancij consularis legati, par- tim Claudij ipsius ductu.

A. Plācius

EX NERONE.

NEc ante cantare destitit q̄ inchoatum absolueret nomō. Hic desiderari inter- pretis diligētia potest: nam quid nomos esset, tam ne

Tt 3 scijt.

Nomos
quid.

sciit, quàm facile dissimulauit: significant autem apud
Græcos nomi cum multa alia, tum uerò in musicis
certam quandam legem, ac rationem canendi, ut ta-
men tibicinum & citharædorum præcipuè sint un-
de & αὐλοῦστικοὶ & κιθαροῦστικοὶ dicti: primus au-

Terpader. tem Terpander autore Plutarcho citharædicos no-
mos instituit suis, atq; Homeri uersibus malè adiun-
gens. Clonas autem post hunc aulodicos inuenit, id

Polymne-
stus.

est, tibiales, et ea quæ Græci ὑποσώστικα appellant,
quem postea Polymnestus Colophonius imitatus sit,
nomisq; postea diuersa imposta sunt nomina, quæ
ex Plutarchi libello, ubi musicen persequitur, queras.
Illud etiam scitu dignum, ex Græcorum commenta-
rijs inuenias primos ab Apolline citharædicos no-
mos inuentos, quibus ille & uitam hominibus produ-
ceret, & in multis canendi suauitate feritatem tolle-
ret: unde factum, ut Aristoteles est autor, ut modi ac
canendi rationes quædam, quibus canentes utimur,
nomi iam usitato Græcis uerbo dicantur. Verùm de
his aliàs.

Si paulum subibisset, aliquid se sufferum
tinniturum. Nec scire fas est omnia, & lyncei etiã
cæcutiunt: ubi tamen officias facis, in eo reprehendi
dignus. Quis enim non stomachetur, quòd hoc in lo-
co gannit interpret? Verùm ipse uiderit. Ego suffer-
tim lego, aduerbiumq; eadem forma statuo, quæ Lati-
nis

Sufferim

nis frequens, uiritim, singillatim: significare autem hoc aduerbium puto, quod plenum & grandius sit, huiusmodi sensu: promittebat Nero simulac subbibisset, fore ut plenus & grandius tinneret. Sufferturn ^{Sufferth.} autē ac differtum plenum significare Seneca uerba ^{Differtā.} & Horatij probant, ut alios omittam. Ille enim sole nubem suffer tam dicendo, hic cauponibus & nauis differtum Appij forum, ostendunt plenitudinem hoc nomine intelligi: sed & Tacitus frequens differtum, usurpat pro maxime pleno.

Super ingenuorum proagogia. Non pædagogia aut pæderastiam, quod cōsinxit interpres, ^{Proagogia.} sed proagogia legendū quiuis uel mediocriter Græcas literas edoctus agnoscat. Sunt autem proagogia Græcis quæ Latinis perductiones, et quod illi $\pi\rho\alpha\gamma\omicron\gamma\epsilon\mu$, nos perducere diximus, id est, lenocinari, et lenocinium facere: ad eō autem & Latini & Græci scitent hoc uerbo, ut consultō exemplis abstineam, & alioqui admonere tantum lectorem uolumus.

In Tyridatem, quod uel uix credibile uideatur octoginta millia diurna erogauit. Id est, uicena millia aureorum nostrorum, quemadmodum quod aleam luderet quadragenis in punctum sestertijs, id est, denis millibus in singula puncta significat: quod autem addidit abeunti contulisse

664 ANNOT. IN C. SVET. TRAN.
millies HS. innuit uiginti quinque centena millia
donata, ut non sit mirandum, quod Tacitus de eo pro
diderit, quatuordecim annis, quibus in imperio fuit,
bis & uicies millies HS. donationibus effudisse.

Armillata & phalerata Mazacū turba.
Si ex his nonnulli qui nostra tempestate aliquid scri
psere, modestiam atq; ingenuitatem retinere uoluis
sent, profectò melius Latine rei consulissent, nec
multa inuertissent, qualis est hic locus, in quo codi
ces omnes Mazacum habent: quod cum illi non intel
ligerent, amaxicorum: et mille alia huiusmodi mon
stra substituerunt. Ego Mazacum lego, et ex Cappa
docia seruos (unde ingens Romæ copia) interpre
tor, qui & Cappadoces appellantur ab Horatio eo
uersu, Eget eris Cappadocum rex. Dicti autem Ma
zaca, ut (arbitror) ab urbe eorum regia Mazaca,
que in medio totius Cappadocia posita, cum multis
alijs indigeret, tamen propter situs commoditatem,
& lignorum, ac lapidum, & herbæ copiam delecta
ab his fuerat, in qua reges habitarent, unde et mater
urbium ab his dicta, que tamen postea sub Argeum
montem posita, Cesarea fit appellata, cui magnus Ba
silius postea præfuit antistes. Erit igitur Tranquilli
sensus, quod Nero frequenti Cappadocum seruorum
copia stipatus incederet, quos Mazacas ab urbe eo
rum primaria etiam appellaret.

Mazaca
urbs.

Cesarea
urbs.

Mazaca.

Siqui

Siquidem icunculā puellarem. Perridicula-
 lum est, quod de acu, seu acuncula commentarij gan-
 niant. Tu icunculam legas ἀπὸ τῆς ἐικῶν & forma
 diminutiua, pro parua imaguncula. Iam & Plin. ico-
 nicos agnoscit duces, quid sit autem ἐικῶν apud rhe-
 tores, non est presentis loci, & res alioqui satis cele-
 bris.

EX GALBA.

VT secum uehiculo proximo decies
 sestertium in auro efferret. Id est, ui-
 ginti quinq; millia aureorum.

EX OTHONE.

ANte pau. os dies seruo Cæsaris pro
 impetrata dispensatione decies HS.
 expulerat. Nullus (uti opinor) locus expressius
 differentiā inter dena HS. & decies sestertium ape-
 rit. Nam si idem significarent, quo pacto quindecim
 spiculatoribus dena representari poterant? decies
 igitur HS. cum quinq; & uiginti millium aureorum
 reddant summā, dena singulis numerata sunt, id est,
 ducentinquaginta aurei, sicq; expensa ex ea sum-
 ma, quinq; ferè millia sunt.

Nec quicquam prius pro potestate sub-
 scripsit, quàm quingentes sestertiū ad per-
 agendam auream domum. Id autem facit duo-
 decies centena & quinq; millia aureorum nostro-
 rum: quæ summa si cui incredibilis uideatur ad ab-

666 ANNOT. IN C. SVE. TRAN
solutionem domus, æstinet ille secum id magis mi-
rum, quod de Marco Scauro Plinius scriptum reli-
quit, bis millies sestertium ullæ incendio Scauro pe-
rjisse.

EX VITEL LIO.

A Carpathio usque freto Quis non uideat
nequaquam probari id posse, quod plerisq; à
Parthia arrideat, cum freto Carpathio bene sanè le-
gatur?

EX VESPASIANO.

ET tamen nec sic quidē pristinæ cupi-
ditatis infamia caruit. Alexādrini Cy-
biotatē cum uocare perseverarunt, cogno-
mine unius è regibus suis turpissimarū for-
dium. Erat certè officium boni interpretis, ut qui-
nam hic tandem fuisset, aut unde illi cognomen tam
sordidum astructum esset, explicaret. Nos Cybium
Plinio, Martiali conscisam pelamidem appellari sci-
mus, unde frequens Plinio nominis usurpatio inter
præcipua salsamenta, corrupta etiā apud Varronem
lectione. Credidit Festus dicta à cuborum similitudi-
ne, qui cum æquè in omnes partes pateant (quadrata
enim ad lusum aptæ sunt) ita etiam piscantes hoc ge-
nus piscis, aleam ueluti ludant. Hic autem quem Cy-
biotatem appellatum dicit Tranquillus propter eius
illiberalitatem, non unus fuit ex Ptolemæis regibus,

Cybiota-
tes rex A-
lexādrizæ.

sed

sed è Syria ducens originē, qui à filia maxima natu
 Ptolemæi Auletæ expulsi, à suis in uirum accersitus,
 non multò post ab ipsa expellitur, cum eius ignobili-
 tatem, atq; illiberalitatem pati non posset. Strabo:
 unde illi ab ordinandis Cybijs, quæ fortè ipsemet fa-
 milia dispensaret, meritò sordidissimum cognomen
 tum adhaesit, quo & Vespasianum principem, ut sunt
 Alexandrini dicaces, propter eius auaritiam aspers-
 serunt, quemadmodum & Syriae regi Physcon cog-
 nomen fuit à crassiore intestino, quod multa ca-
 peret. Illud etiam ex Athenæo addes, Salsamēta Gra-
 cis duūm esse generum, horæa & thunnia, id est, è
 thynno, salsa caro thunnia uulgò dicta. Horæum ue-
 rò quasi tempestiuum esse dictum, cuius macra pin-
 guibus præferantur, cum in thunnij macris pingua
 præponantur, quæ cybia nuncupentur. horæa autem
 ex pelamide, id est, lutaria minore fiunt, thunnia ex
 maioribus. Sit autem idem uræum, de quo Plini. cum
 horæo, mox aliàs.

Physcon
 Syriae rex.

EX TITO.

CVM ex instituto Tiberij. Aurelius Vi-
 ctor in hanc sententiam: Dehinc cum donata
 concessaue à prioribus principibus firmare insequē-
 tes solerent: simul ut imperium cepit, talia possiden-
 tibus edicto sponte cauit, uel concessit.

EX

NAm uenatores, gladiatoresq; & no-
ctibus ad lychnos. Par error cum eo, qui
in Cesare Dictatore moleuerat: restituenda igitur
lectio, & lychnuchos legendum, ut admonui.

Edixit, ne quis in Italia nouellarer, utq;
in prouincijs uineta succiderentur. Aliã Phi-
lostratus asserit edicti causam, præcipuè in Asia,
quod homines uino nimium indulgentes, seditiones
excitarent: quare & Domitianus id etiam in tota
Asia uetuerat. Verum Scopeliano sophista celeberrimo
legatione communi Asiæ nomine suscipiente, et re-
stitutæ uites, & donatus est ille amplissimis à Domi-
tiano muneribus, admirante in primis uiri copiam et
ubertatem dicendi. Illud etiam scitu dignum, prouin-
cijs quibusdam à Probo imperatore concessum, ut
uineas alerent.

Subfici- Subficiua quæ diuisis per ueteranos agris
uus ager. carptim super fuerant. Quid subficiuum seu sub-
ficiuum sit, notissimum grammaticis est: subficiuus
autem ager, de quo hic agitur, Boethio is est, qui se-
cundum proprias determinationes ascriptus in fini-
bus suis tabulario Cesaris infertur, & qui beneficio
concessus, aut assignatus colonie fuerit siue is proxi-
mus, siue longius positus: quem colonia in tabulario
Cesaris manu conditoris subscriptum habere debet.

Item

Item ager similis subcisiuus est, qui non assignatus Republicæ, populoq; aut coloniæ, cuius sine circumscriptione datur, remanet in eius potestate, qui assignare potuerit, hoc est, principis. Vnde inter XIII. controuersiarum genera illa uel præcipua est, quæ de subcisiuiis agris oritur.

FINIS.

LOCA SVETONII

PER ERASMV M RESTITVTA.

ERASMV S ROTERODAMVS

candido lectori S. D.

VM hanc editionē iam ador-
nassē, cōmodū allatus est
Suetonius, Aldinis typis excu-
sus, sed emēdatus opera Bapti-
stæ Egnatij, uiri cū primis tū
integri, tū eruditi: nā utrunq;
iuxtā requirendū arbitror in

eo q̄ ueterū lucubrations emendandas aut explican-
das suscipit. Equidem Aldi mei mortem, hoc fero mo-
deratius, q̄ in hāc restituendi bonos autores prouina-
ciam successerit, qui demortui per se clari gloriā ob-
scuret: si tamē hoc est obscurare, uirtute uirtutē uin-
cere.